

นโยบายการปฏิบัติ ต่อคนต่างด้าวหลบหนี เข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือ

The Policy on North Korean Immigrants Smuggling.

บุญญาภา นกกريمة¹ ศิริภัสสรค์ วงศ์ทองดี²
วิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์³ และกฤษณ์ศักดิ์ วิชชารายะ⁴

Benyapha Nokkrim¹ Sirapatsorn Wongthongdee²

Wichianchot Sukchotrat³ and Krissak Whicharaya⁴

¹ร.ต.ท.หญิง., หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา 90000

²ผศ.ดร., อาจารย์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10330

³พล.ต.ท.ดร., ผู้ช่วยรัฐมนตรี กระทรวงพลังงาน ถนนวิภาวดีรังสิต เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

⁴พล.ต.ต.ดร., สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถนนพระราม1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “นโยบายการปฏิบัติต่อคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยหลักและปัจจัยดิ่งที่ทำให้ชาวเกาหลีเหนือหลบหนีออกจากประเทศ ศึกษากระบวนการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือในการเดินทางจากเกาหลีเหนือผ่านจีนมายังไทยและผลกระทบที่ไทยได้รับ ศึกษาปัจจัยความพร้อมของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือของรัฐเพื่อนำไปกำหนดนโยบายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐในพื้นที่จังหวัดเชียงราย รวมจำนวนทั้งสิ้น 375 ราย โดยผลการศึกษาและอภิปรายผลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอเป็น 3 ประเด็น พบว่า

ด้านปัจจัยหลักและปัจจัยดิ่ง โดยปัจจัยหลักที่ทำให้ชาวเกาหลีเหนือหลบหนีออกจากประเทศ คือสภาพสังคมที่เกิดจากปัญหาความอดอยาก สภาพปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำ สภาพสิ่งแวดล้อมและภูมิศาสตร์ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาไม่สามารถทำการเกษตรผลิตอาหารให้เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ ต้องการหนีระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ที่ผู้นำใช้อำนาจเบ็ดเสร็จ และสุดท้ายทำให้เกิดละเมิดสิทธิมนุษยชน สิ่งเหล่านี้เป็นแรงบีบให้ชาวเกาหลีเหนือจำนวนมากพยายามหาทางหลบหนีออกนอกประเทศมาเป็นระยะเพื่อต้องการแสวงหาชีวิตใหม่ยังประเทศเกาหลีใต้หรือประเทศที่สาม ส่วนปัจจัยดิ่งคือ รัฐบาลเกาหลีใต้มีนโยบายการปรองดองและสหรัฐอเมริกา มีนโยบายอ้าแขนรับชาวเกาหลีเหนือที่ลี้ภัยโดยถือว่าชาวเกาหลีทั้งหมดเป็นพี่น้องกัน แต่สิ่งที่น่าสนใจกว่านั้นคือ ประเทศไทยเป็นเป้าหมายการเดินทางเข้ามาเพื่อขอลี้ภัย เพราะจังหวัดเชียงรายมีภูมิประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับเพื่อนบ้านระยะทางยาวทำให้เป็นจุดอ่อนที่ผู้หลบหนีเข้าเมืองใช้เป็นช่องทางหลบหนีเข้าประเทศไทยอีกเป็นจำนวนมากและโดยปกติคนไทยจะมีนิสัยโอ้อวดอารีและสงสารคน ถ้าเห็นชาวเกาหลีเหนือเดินทางมาลำบากก็จะให้ความช่วยเหลือ

ด้านขบวนการหลบหนีเข้าเมืองนั้นโดยหลังเดินทางเข้าประเทศจีนก็จะติดต่อนายหน้าชาวจีนให้ช่วยพาเดินทางผ่านประเทศจีนเพื่อเดินทางมายังประเทศไทย ส่วนผู้ที่ไม่มีเงินหลังเดินทางหลบหนีเข้าประเทศจีนแล้ว จะหางานทำเพื่อเก็บเงินหรือแต่งงานกับชาวจีนเพื่อทำงานเก็บเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือเป็นค่า นายหน้าในการเดินทางตามแต่ที่ตกลงกันประมาณ 150,000 – 300,000 บาท ทำให้เกิดผลกระทบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและด้านภาระงบประมาณและการดูแลในระหว่างรอส่งไปประเทศที่สาม ส่วนด้านปัจจัยความพร้อมของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง และมาตรการการจัดการคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยและระดับของปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดที่จะให้รัฐบาลไทยใช้นโยบายในการสกัดกั้น/ป้องกันคนต่างด้าวจากประเทศเกาหลีเหนือในการหลบหนีเข้าเมือง เพราะพบว่าปัจจัยความพร้อมของภาครัฐมีความสัมพันธ์กับนโยบายของรัฐบาลไทยในการสกัดกั้น/ป้องกันคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองไปปฏิบัติให้สำเร็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ถ้าปัจจัยความพร้อมในด้านนโยบายของรัฐบาล ด้านข้าราชการ ผู้ปฏิบัติงาน ด้านหน่วยงาน และด้านทรัพยากรองค์การมีมากขึ้นจะทำให้ปริมาณของรัฐบาลไทยในการสกัดกั้น/ป้องกันคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

มีข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยที่น่าสนใจหลายประการ คือ (1) การอพยพของชาวเกาหลีเหนือเมื่อหลบหนีออกมาได้แล้วจะไปตั้งถิ่นฐานในประเทศปลายทางอย่างถาวร ไม่มีการย้อนกลับไปประเทศตนอีก ซึ่งแตกต่างจากการอพยพของชาวพม่า ลาวและกัมพูชา ส่วนใหญ่เมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งก็จะเดินทางกลับประเทศตนเอง (2) การหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือจะเกิดวงจรเหล่านี้ตลอดไปวงจรเหล่านี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีคนให้ความร่วมมือ และมีการเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ามนุษย์และเรื่องผลประโยชน์คนที่จะทำเรื่องอย่างนี้ต้องเป็นคนที่มียานาจะระดับประเทศ หรือเป็นประเทศที่มีอำนาจมาก (Power of Big Country) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดร.สวต์ เลอวงส์รัตน์ พบว่าการหลบหนีเข้าเมืองอาจมีเครือข่ายโยงใยกับผู้ย้ายถิ่นก่อนายจ้างทั้งในถิ่นต้นทางและปลายทางเพราะการมีเครือข่ายจะช่วยให้มีการลดต้นทุนการย้ายถิ่นสำหรับการเดินทางอันประกอบด้วยค่าเดินทาง ค่านายหน้า และเงินค่าหัวที่ผู้ย้ายถิ่นหลบหนีเข้าเมืองจะต้องจ่ายให้แก่ผู้จัดการและผู้อำนวยความสะดวกในการเดินทาง (3) ขบวนการส่งเงินให้ความช่วยเหลือชาวเกาหลีเหนือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางหลบหนีออกจากประเทศ ถือว่าเป็นเรื่องการเมืองระหว่างประเทศ (4) ทัศนคติการย้ายถิ่นของพม่า ลาวและกัมพูชาจะนำมาใช้กับการย้ายถิ่นของชาวเกาหลีเหนือไม่ได้เพราะเป็นคนละความคิด ถ้ารัฐจะแก้ไขปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือต้องคิดนโยบายที่แตกต่างจากการหลบหนีเข้าเมืองของชาวพม่า ลาว และกัมพูชา และ (5) ประเทศไทยไม่มีนโยบายที่ชัดเจน และการจัดการขั้นเด็ดขาด จนเกิดปัญหาในการทำงาน คือ ขาดแคลนล่ามแปลภาษา เสียเวลาในการดำเนินคดี และเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งการแก้ไขปัญหาเบ็ดเสร็จทำได้ยาก เพราะต้นเหตุของปัญหาอยู่

ที่เกาหลีเหนือเป็นสำคัญ ดังนั้นสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบนโยบายรัฐ และมาตรการที่ใช้จัดการกับปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือ กับนโยบายรัฐและมาตรการที่ใช้จัดการกับการหลบหนีเข้าเมืองของชาวพม่า ลาว และกัมพูชา และศึกษาความแตกต่างของการหลบหนีเข้าเมืองของชาว พม่า ลาว กัมพูชา กับการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือ

คำสำคัญ : ปัจจัยผลัก ปัจจัยดึง การนํานโยบายของรัฐไปปฏิบัติ

Abstract

The study “The Policy on North Korean Immigrants Smuggling” aims to study push and pull factors contributing to the emigration of North Koreans from their home country and the movement of these illegal immigrants which travels from North Korea to Thailand via China. It will also assess the impact of the said problem on Thailand by focusing on the preparedness factors of the government in solving this problem together with any obstacles encountered. The study will present policy recommendations which help define appropriate policies and respond to the real situation. Methodologically, this study relies on in-depth interview with key informants and questionnaire with the sample group of 270 police officers who implement the government policy in Chiang-rai Province. Findings and discussion of this research can be concluded into 3 main points.

For push and pull factors, the research finds that the push factors resulting in the emigration of North Koreans from the country are poor social conditions – famine, economic, recession, and geographical terrain of the country, which is mostly mountainous, resulting in insufficient food production to meet domestic need. Some also desire to escape from the Communist regime with dictatorship and frequent occurrence of human rights violation. These factors have pressured a number of North Korean nationals to exit the country and seek new life in South Korea or a third country. Regarding pull factors, these are solidarity policy of South Korea and the policy of the United States to welcome North Korean asylum seekers based on the principle of all Korean brotherhoods. However, more interestingly, Thailand has been the

destination for these asylum seekers because Chiang-rai has its long geographical borders connecting with neighbouring countries. This is the weak point of which many illegal immigrants take advantage to enter Thailand. The trait of Thai people also plays a role as Thais are most of the time generous and cares about others. If Thais witness harsh conditions of North Korean immigrants, they will provide care for them. For the movement of these illegal immigrants, after they arrive in China, they will contact brokers who will assist them travel from China to Thailand. For those who lack sufficient fund after arriving in China, they will work to save money or get married with Chinese nationals in order to generate savings for the journey or broker fee which is estimated between 150,000 – 300,000 baht. The travel of these illegal immigrants undeniably affects international relations and causes financial burdens for taking care of the immigrants while waiting to be sent to the third countries. With regard to the state of preparedness of government to manage North Korean illegal immigrants, it is found that this has not met the objective. It can be said that overall the state of preparedness is low while the seriousness of problem is high. The sample group mostly agrees that the Thai Government implement policy to intercept and prevent illegal entry of North Korean nationals. It is also found that the state of preparedness of the government correlates with the success of Thai Government's policy to intercept and prevent illegal immigration at 0.05 significance. In other words, if the preparedness factors of the government in terms of personnel, implementing agencies and agencies' resources increases, the capability of the Thai government in preventing foreign illegal immigrants will also increase.

Finding Discussion There are a number of interesting research findings as follows: (1) When North Koreans were able to leave the country and permanently settle in their final-destination countries, they will not return to their home country. (2) The illegal immigration of North Koreans will continue to occur as a cycle. This cycle can not happen without people who give help and the involvement of human-trafficking groups with interest. It is possible that those in this cycle must be powerful individuals in countries or even powerful countries themselves. This supports research findings of darutwat louewongrat which found that illegal migration may be linked to the network of former illegal immigrants and employers from both the country of origin

and of final destination. This is because the network will help cut cost of migration including travel, broker fee, and other fee which illegal immigrants must pay to their travel facilitators. (3) For the groups that send money to support the movement of North Koreans, this act has certain involvement with international politics. (4) The underlying concept for the exodus of Myanmar, Laotian and Cambodian nationals cannot be applied to the case of North Korean migration as they are based on a totally different concept. If the state wishes to solve this problem, it must come up with a policy which is different from the case of Myanmar, Laotian and Cambodian immigrants. (5) Thailand lacks clear policies and decisive measures which result in working difficulties such as the lack of interpreters, time waste during the legal processes, and expense for legal processes. It is difficult to see a complete solution to this problem as the root cause of the problem lies on North Korea, the country of origin. Therefore, for those who are interested in further research, it is recommended to engage in a comparative study on state policy and measures to deal with the illegal immigration of North Koreans and Myanmar, Laotian and Cambodian nationals. It is also possible to compare the nature and pattern of these two groups' illegal immigration.

Keywords : Push Factor, Pull Factor, State Policy Implementation

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือใช้เป็นเส้นทางผ่านเพื่อขอลี้ภัยไปประเทศที่สาม โดยปรากฏการจับกุมกลุ่มชาวเกาหลีเหนือครั้งแรกในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศเมื่อปี 2547 ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือเป็นปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศไทยและประเด็นความกังวลระหว่างไทยและเกาหลีใต้ ชาวเกาหลีเหนือใช้ประเทศไทยเป็นเส้นทางผ่านและแหล่งพักพิงหลักลำดับ 2 รองจากจีน การหลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือแตกต่างจากผู้หลบหนีเข้าเมืองจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว พม่า กัมพูชา ที่มีพรมแดนติดกับไทยเพราะเป็นการหลบหนีที่ใช้ระยะการเดินทางไกลมาก อย่างไรก็ตาม แนวทางการบริหารจัดการปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันภายใต้ยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลกำหนดไม่สามารถควบคุมสถานการณ์การหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือให้ลดจำนวนลงได้ หากไม่เร่งแก้ไขและกำหนดนโยบายให้มีประสิทธิภาพอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในอนาคตชาวเกาหลีเหนือจะทะลักเข้าสู่ไทยอีกไม่น้อย รัฐบาลจะกำหนดนโยบายอย่างไรที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาชาวเกาหลีเหนือเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของไทย

ดังนั้นนโยบายของรัฐและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในปัจจุบันยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองได้ ขาดความพร้อมด้านการบริหารจัดการ และอีกหลายปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการหลบหนีเข้าเมือง นโยบายการแก้ไขปัญหาค้นต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นขึ้นตอนสำคัญคือการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบซึ่งมักเป็นขั้นตอนที่ถูกชะงัก เพราะเป็นขั้นตอนที่ชี้ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายการจัดการคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองไปปฏิบัติ เงื่อนไขที่นำความล้มเหลวมาสู่การปฏิบัติ คือการขาดความเชื่อมโยงระหว่างกำหนดยุทธศาสตร์กับการกำหนดยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ ทำให้เกิดประเด็นคำถามที่ยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจนว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมต่อไปควรจะมีแนวโน้มไปในทิศทางใด จึงเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยศึกษาเรื่อง นโยบายการปฏิบัติต่อคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือ เพื่อนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นนโยบายของภาครัฐที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาปัจจัยผลที่ทำให้ชาวเกาหลีเหนือหลบหนีออกจากประเทศ และปัจจัยดึงของประเทศไทยในการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือจังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาขบวนการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือในการเดินทางจากเกาหลีเหนือผ่านจีนมายังไทยด้านจังหวัดเชียงราย และผลกระทบที่ไทยได้รับ

เพื่อศึกษาปัจจัยความพร้อมของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือของรัฐเพื่อนำไปกำหนดนโยบายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์

ระเบียบวิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือชาวเกาหลีเหนือหลบหนีเข้าเมืองทั้งชายและหญิง จำนวน 95 คน ข้าราชการตำรวจระดับผู้บริหารและข้าราชการตำรวจระดับปฏิบัติการ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 14,900 คน และนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานติดตามปัญหา และช่วยเหลือชาวเกาหลีเหนือหลบหนีเข้าเมือง จำนวน 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15,000 คน เป็นฐานในการคำนวณ ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางของเครจซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, หน้า 608 อ้างใน ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2552 หน้า 280) ที่กำหนดว่าถ้าประชากรมีจำนวน 15,000 ราย ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่สมควรเท่ากับ 375 ราย

กลุ่มตัวอย่างคือ นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ราย ข้าราชการตำรวจระดับผู้บังคับบัญชาที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือ จำนวน 5 ราย และชาวเกาหลีเหนือที่หลบหนีเข้าเมืองในที่กักขัง จำนวน 95 ราย รวมจำนวน 105 ราย และการสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 270 ราย โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 375 ราย สำหรับตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน ตารางนี้ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร และกำหนดให้สัดส่วนของประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95%

2. เครื่องมือและวิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กันไป เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งในภาพกว้าง และข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลักและตั้งและกระบวนการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือในระดับพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางด้านเอกสารที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลบริบททางสังคม วัฒนธรรมของพื้นที่ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ภูมิหลัง สภาพความเป็นอยู่ของชาวเกาหลีเหนือในเกาหลีใต้ มาตรการของเกาหลีเหนือเพื่อป้องกันชาวเกาหลีเหนือลักลอบหนีออกนอกประเทศ รูปแบบของการค้ามนุษย์และเส้นทางที่ใช้ในการหลบหนีเข้าเมือง และผลกระทบที่ประเทศไทยได้รับ

(2) การวิจัยสนาม (Field research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือจากประเทศเกาหลีเหนือ ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยรูปแบบของการศึกษาใช้ระเบียบวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยแบ่งการศึกษาดังนี้

2.1 การใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interviews) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือ

2.2 นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับชาวเกาหลีเหนือหลบหนีเข้าเมืองที่ถูกกักขังอยู่ที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงราย นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัตินโยบายการหลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือซึ่งทำงานช่วยเหลือชาวเกาหลีเหนือและติดตามปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชาวเกาหลีเหนือมาโดยตลอดเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการอธิบาย

2.3 การใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลกับกลุ่มข้าราชการตำรวจผู้ชำนาญการไปปฏิบัติงานในจังหวัดเชียงราย เพื่อให้ได้ข้อมูลปัจจัยความพร้อมภาครัฐที่มีปัญหาในการนำนโยบายคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองไปปฏิบัติ และข้อมูลปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ของรัฐบาลต่อไป

(3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพในการดำเนินกระบวนการในพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ออกไปเก็บข้อมูลภาคสนามที่จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูลดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ขอให้ทางมหาวิทยาลัยทำหนังสือถึงบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการแนะนำตัวผู้วิจัย เพื่อขออนุญาตในการสัมภาษณ์ข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยได้เตรียมแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแจ้งให้ล่ามที่เป็นผู้สัมภาษณ์เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ของแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งเทคนิคในการสัมภาษณ์และให้ผู้สัมภาษณ์ซักซ้อมกับตัวผู้วิจัยจากแบบสัมภาษณ์ จนผู้วิจัยมั่นใจว่าผู้สัมภาษณ์สามารถสัมภาษณ์ได้และถามไปในทิศทางแนวเดียวกัน

3.3 ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่กระจายอยู่ตามอำเภอเมือง เชียงราย เชียงแสน และแม่สาย และออกสัมภาษณ์เก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ตามอำเภอต่างๆ ของจังหวัดเชียงรายให้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม วิธีการสังเกต และการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้สัมภาษณ์ใช้ล่ามช่วยแปลภาษาในการสัมภาษณ์คนเกาหลีเหนือ จำนวน 95 ราย ส่วนนักวิชาการและผู้บริหารในการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้วิจัยสัมภาษณ์โดยตรง

3.5 การบันทึกข้อมูลภาคสนาม หลังจากผู้ศึกษาได้เข้าไปศึกษาวิจัยในพื้นที่แล้ว เมื่อได้รับข้อมูลไม่ว่าจะเป็นสภาพเหตุการณ์ สิ่งที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ สนทนา พบปะพูดคุย ได้นำข้อมูลมาบันทึกโดยละเอียดทุกขั้นตอนโดยข้อมูลเหล่านั้นได้แยกแยะออกเป็นประเด็นต่างๆ ถ้าข้อมูลเหล่านั้นไม่สามารถตอบปัญหาประเด็นการศึกษาได้ ผู้ศึกษาต้องเข้าไปเก็บข้อมูลภาคสนามเพิ่มเติม

3.6 การตรวจสอบข้อมูล หลังจากเก็บข้อมูลได้ในแต่ละวัน ผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์จะตรวจสอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อดูความสมบูรณ์และความครบถ้วนของข้อมูลโดยผู้วิจัยพยายามเก็บข้อมูลให้ครบตามขนาดตัวอย่างที่ตั้งไว้

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังนี้

(1) **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ:** เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS for Window โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อแสดงถึงลักษณะทางประชากร ส่วนการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการ และยุทธศาสตร์การจัดการคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองของไทย จะใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพปลายเปิด

(2) **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ:** การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ตามประเด็นหลักในการศึกษา ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้ทำการตรวจสอบแล้วแยกเป็นหมวดหมู่ตามเนื้อหาวัตถุประสงค์ และนำเสนอโดยใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้เป็นหลัก และการนำแนวคิดทฤษฎีที่ได้ทบทวนในบทที่ 2 มาอธิบาย วิเคราะห์และสังเคราะห์ปรากฏการณ์ให้มีความลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น ในกรณีที่ข้อมูลได้รับไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ได้ใช้การตรวจสอบโดยการสัมภาษณ์หรือดำเนินการตรวจสอบแบบสามเส้า เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

(3) **การตรวจสอบข้อมูล:** ผู้ศึกษาได้มีการตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บข้อมูลในแต่ละประเด็น โดยนำเอาวัตถุประสงค์และคำถามวิจัยเป็นตัวตั้งและใช้แนวคิดทฤษฎีที่นำมาประกอบการวิจัย เป็นตัวอธิบายปรากฏการณ์ ถ้าเห็นว่าข้อมูลยังไม่มาสมบูรณ์ ก็จะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจนกว่าจะได้ครบถ้วนตามประเด็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย สำหรับการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าของงานวิจัย คือการนำเอาข้อมูลที่เป็นคำตอบและประเด็นเดียวกันเช่นต่างบุคคล ต่างสถานที่ และต่างเวลาไปตรวจสอบข้อมูลกับแหล่งข้อมูลจนกว่าข้อมูลที่ได้สามารถเชื่อถือได้ และเพื่อเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน

ผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอเป็น 3 ประเด็น พบว่า

ด้านปัจจัยหลัก โดยปัจจัยหลักที่ทำให้ชาวเกาหลีเหนือหลบหนีออกจากประเทศ คือสภาพสังคมที่เกิดจากปัญหาความอดอยาก สภาพปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำ สภาพสิ่งแวดล้อมและภูมิศาสตร์ที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาไม่สามารถทำการเกษตรผลิตอาหารให้เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศเกิดปัญหาความอดอยากหิวโหยและขาดอาหาร จึงเกิดความต้องการแสวงหาชีวิตใหม่ยังประเทศเกาหลีใต้หรือประเทศที่สาม ต้องการหนีระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ ที่ผู้นำใช้อำนาจเบ็ดเสร็จ ประชาชนที่มีความรู้จะวิพากษ์วิจารณ์

รัฐบาลไม่ได้ แถมยังถูกกำหนดวิถีชีวิตในแทบทุกด้าน และสุดท้ายทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนสิ่งเหล่านี้เป็นแรงบีบให้ชาวเกาหลีเหนือจำนวนมากพยายามหาทางหลบหนีออกนอกประเทศมาเป็นระยะ

ส่วนปัจจัยดังคือ รัฐบาลเกาหลีใต้มีนโยบายการปรองดอง และสหรัฐอเมริกามีนโยบาย อ้าแขนรับชาวเกาหลีเหนือที่ลี้ภัยโดยถือว่าชาวเกาหลีทั้งหมดเป็นพี่น้องกัน จึงเป็นแรงกระตุ้นให้การหลบหนีออกเพื่อขอลี้ภัยมีมากขึ้นเรื่อยๆ แต่สิ่งที่น่าสนใจกว่านั้นคือ ประเทศไทยเป็น เป้าหมายการเดินทางเข้ามาเพื่อขอลี้ภัย เพราะจังหวัดเชียงรายมี ภูมิประเทศที่มีพรมแดน ติดต่อกับเพื่อนบ้านระยะทางยาว ทำให้เป็นจุดอ่อนที่ผู้หลบหนีเข้าเมืองใช้เป็นช่องทางหลบ หนีเข้าประเทศไทยอีกเป็นจำนวนมาก กฎหมายลงโทษต่อผู้หลบหนีเข้าเมืองของไทยเบามาก ถ้าถูกจับกุมได้จะถูกศาลพิพากษาจำคุกแค่ 1 เดือน ปรับ 2,000 บาท โทษจำคุกรอลงอาญา และจะเริ่มไปสู่ขั้นตอนของกระบวนการขอลี้ภัยไปประเทศที่สาม ประเทศไทยยึดหลักการ ปฏิบัติตามข้อกฎหมาย มีความเป็นประชาธิปไตย ให้เสรีภาพแก่องค์กรสิทธิมนุษยชน และ ประเทศไทยมีความปลอดภัยมากกว่าประเทศอื่นโดยเฉพาะนโยบายการปฏิบัติต่อผู้อพยพซึ่ง ถือหลักมนุษยธรรมมากพอสมควรเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงโดยปกติคนไทย จะมีนิสัยโอ้อวดอารมณ์และสงสารคน ถ้าเห็นชาวเกาหลีเหนือเดินทางมาลำบากก็จะให้ความ ช่วยเหลือ

ด้านขบวนการหลบหนีเข้าเมืองนั้นโดยหลังเดินทางเข้าประเทศจีนก็จะติดต่อนายหน้า ให้ช่วยพาเดินทางผ่านประเทศจีนไปยังชายแดนเขตมณฑลยูนนาน จัดหาเรือเร็วให้เพื่อเดินทาง มายังประเทศไทย ส่วนผู้ที่ไม่มีเงินหลังเดินทางหลบหนีเข้าประเทศจีนแล้ว จะหางานทำเพื่อ เก็บเงินหรือแต่งงานกับชาวจีนเพื่อทำงานเก็บเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือเป็นค่านาย หน้าในการเดินทางตามแต่ที่ตกลงกันประมาณ 150,000 – 300,000 บาท ในการจ่ายเงินจะ จ่ายกันที่ประเทศเกาหลีใต้หลังจากที่หลบหนีเข้าเมืองเดินทางถึงประเทศเกาหลีใต้แล้ว ซึ่งบาง คนอาจเดินทางโดยไม่อาศัยนายหน้าโดยจะสอบถามการเดินทางจากญาติที่อยู่ประเทศ เกาหลีใต้ ญาติจะแนะนำวิธีการเดินทางโดยละเอียดซึ่งก็เป็นส่วนน้อย โดยมากจะอาศัย นายหน้าชาวจีนเป็นคนจัดการเรื่องการเดินทางเพราะต้องการความปลอดภัยในการเดินทาง และจำเป็นต้องปล่อยให้มีขบวนการนายหน้าค้ามนุษย์ในประเทศจีนเพราะต้องการให้ผู้หลบหนี เข้าเมืองปลอดภัยในการเดินทาง โดยเส้นทางที่นิยมใช้ในการเดินทางหลบหนีมากที่สุดใน ปัจจุบันคือการเดินทางจากจีน – ลาว – พม่า - ไทย ทำให้เกิดผลกระทบด้านความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศและด้านภาระงบประมาณและการดูแลในระหว่างรอส่งไปประเทศที่สาม

ด้านปัจจัยความพร้อมของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง และ มาตรการการจัดการคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือไม่บรรลุผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านนโยบายในการสกัดกั้น/ป้องกัน คนต่างด้าวในการหลบหนีเข้าเมืองในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดที่จะให้รัฐบาลไทย ใช้นโยบายในการสกัดกั้น/ป้องกันคนต่างด้าวจากประเทศเกาหลีเหนือในการหลบหนีเข้าเมือง

และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติในภาพรวมระดับของปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้พบว่าปัจจัยความพร้อมของภาครัฐมีความสัมพันธ์กับนโยบายของรัฐบาลไทยในการสกัดกั้น/ป้องกันคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองไปปฏิบัติให้สำเร็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ถ้าปัจจัยความพร้อมในด้านนโยบายของรัฐด้านข้าราชการผู้ปฏิบัติงาน ด้านหน่วยงาน และด้านทรัพยากรองค์การมีมากขึ้นจะทำให้ปริมาณของรัฐบาลไทยในการสกัดกั้น/ป้องกันคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเพิ่มขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน จึงควรแก้ไขปัญหาด้วยการใช้มาตรการสกัดกั้นตามแนวพรมแดนอย่างเข้มงวด แม้ว่าจะไม่สามารถสกัดการเข้ามาของชาวเกาหลีเหนือได้ทั้งหมด แต่อาจสามารถชะลอการเข้ามาได้ และให้หน่วยข่าวของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและของหน่วยงานทหารที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงสืบสวนหาข่าวด้านกลุ่มขบวนการค้ายมนุษย์เพื่อหาทางสกัดขบวนการ กลุ่มบุคคล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชญากรรมการค้ามนุษย์

สรุปและการอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยทำให้สรุปได้ว่าปัจจัยทำให้ชาวเกาหลีเหนือหลบหนีออกจากประเทศ คือสภาพสังคมที่เกิดจากปัญหาความอดอยาก สภาพปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำ สภาพสิ่งแวดล้อมและภูมิศาสตร์ที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาไม่สามารถทำการเกษตรผลิตอาหารให้เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ รัฐบาลเกาหลีใต้มีนโยบายการปรองดอง และสหรัฐอเมริกา มีนโยบายอ้าแขนรับชาวเกาหลีเหนือที่ลี้ภัย จังหวัดเชียงรายมีภูมิประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับเพื่อนบ้านระยะทางยาว กฎหมายลงโทษต่อผู้หลบหนีเข้าเมืองของไทยเบามากถ้าถูกจับกุมได้จะถูกศาลพิพากษาจำคุกแค่ 1 เดือน ปรับ 2,000 บาท คนไทยจะมีนิสัยโอ้อวดมอริ และนโยบายการปฏิบัติต่อผู้อพยพของประเทศไทยถือหลักมนุษยธรรมมากพอสมควรเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง ส่วนด้านขบวนการหลบหนีเข้าเมืองนั้นจะมีขบวนการนายหน้าชาวจีนเป็นผู้ช่วยเหลือในการหลบหนีแต่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางตามแต่ที่ตกลงกันประมาณคนละ 150,000 – 300,000 บาท จึงทำให้ภาครัฐประสบปัญหาอย่างมากในด้านปัจจัยความพร้อมหลายด้านในแก้ไขปัญหากลบหนีเข้าเมือง ดังนั้นในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดที่จะให้รัฐบาลไทยใช้นโยบายในการสกัดกั้น/ป้องกันคนต่างด้าวจากประเทศเกาหลีเหนือในการหลบหนีเข้าเมือง

มีข้อค้นพบที่น่าสนใจจากการศึกษาหลายประการ โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ลี้ภัยพบว่า (1) การอพยพของชาวเกาหลีเหนือเมื่อหลบหนีออกมาได้แล้วจะไปตั้งถิ่นฐานในประเทศปลายทางอย่างถาวรไม่มีการย้อนกลับไปประเทศตนอีก ซึ่งแตกต่างจากการอพยพของชาวพม่า ลาวและกัมพูชาส่วนใหญ่เมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งก็จะเดินทางกลับประเทศตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและกฎแห่งการอพยพย้ายถิ่น (Law of Migration) ของราเวน สไตน์ (Ernest George Ravenstein อ้างใน ณัฐพล รักชาติ, 2549) ที่กล่าวว่า การย้ายถิ่นระหว่างประเทศแบ่งเป็นการย้ายถิ่นชั่วคราวและย้ายถิ่นถาวร การสัมภาษณ์กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐพบว่า

(2) การหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือจะเกิดวงจรเหล่านี้ตลอดไปวงจรเหล่านี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีคนให้ความร่วมมือ และมีการเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติดและเรื่องของผลประโยชน์คนที่จะทำเรื่องอย่างนี้หรือประเทศที่จะกระทำการเรื่องนี้ และอยู่ในวงจรอย่างนี้ได้ต้องเป็นคนที่มีความรู้ระดับประเทศ หรือเป็นประเทศที่มีอำนาจมาก (Power of Big Country) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดร.สวิต เลอวงค์รัตน์ พบว่า การหลบหนีเข้าเมืองอาจมีเครือข่ายโยงใยกับผู้ย้ายถิ่นเก่า นายจ้างทั้งในถิ่นต้นทางและปลายทาง เพราะการมีเครือข่ายจะช่วยให้มีการลดต้นทุนการย้ายถิ่นสำหรับการเดินทางอันประกอบด้วยค่าเดินทาง ค่านายหน้า และเงินค่าหัวที่ผู้ย้ายถิ่นหลบหนีเข้าเมืองจะต้องจ่ายให้แก่ผู้จัดการและผู้อำนวยความสะดวกในการเดินทาง (3) ขบวนการส่งเงินให้ความช่วยเหลือชาวเกาหลีเหนือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางหลบหนีออกจากประเทศ ถือว่าเป็นเรื่องการเมืองระหว่างประเทศ และจากการสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการที่ทำงานเกี่ยวกับการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือพบว่า (4) ทฤษฎีการย้ายถิ่นของพม่า ลาว และกัมพูชาจะนำมาใช้กับการย้ายถิ่นของชาวเกาหลีเหนือไม่ได้เพราะเป็นคนละความคิด ถ้ารัฐจะแก้ไขปัญหากลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือต้องคิดนโยบายที่แตกต่างจากการหลบหนีเข้าเมืองของชาวพม่า ลาว และกัมพูชา และ (5) ประเทศไทยไม่มีนโยบายที่ชัดเจนและการจัดการขั้นเด็ดขาด จนเกิดปัญหาในการทำงาน คือ ขาดแคลนล่ามแปลภาษา เสียเวลาในการดำเนินคดี และเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งการแก้ไขปัญหabetเสร็จทำได้ยาก เพราะต้นเหตุของปัญหาอยู่ที่เกาหลีเหนือเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านมาตรการที่รัฐบาลควรนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวชาวเกาหลีเหนือ ในภาพรวม ดังนี้

(1) ใช้มาตรการจับกุมขบวนการค้ายาเสพติด เพื่อสกัดขบวนการ/กลุ่มบุคคล/บุคคลที่ช่วยเหลือชาวเกาหลีเหนือหลบหนีเข้าเมืองแต่ปัญหาคือกลุ่มหรือขบวนการเหล่านี้จะส่งชาวเกาหลีเหนือที่พรมแดนไทยเท่านั้น ดังนั้นไทยจำเป็นต้องหารือประเด็นดังกล่าวกับประเทศเพื่อนบ้าน

(2) ไทยต้องหารือกับจีนและลาว ซึ่งเป็นประเทศที่ชาวเกาหลีเหนือใช้เป็นที่พักพิงและทางผ่านก่อนมาไทย เพื่อสกัดกั้นการเดินทางของชาวเกาหลีเหนือ

(3) ใช้มาตรการสกัดกั้นตามแนวพรมแดนอย่างเข้มงวด แม้ว่าจะไม่สามารถสกัดกั้นการเข้ามาได้ทั้งหมดก็ตาม

(4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง

(5) การหารือกับรัฐบาลเกาหลีใต้ เพื่อทราบถึงปัญหาของทางการไทยและหารือแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนจะทำให้ไทยวางนโยบายหรือมาตรการได้ดีขึ้นเพื่อลดผลกระทบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ และประเทศอื่น ๆ

(6) มีกลไกที่ชัดเจนในการบูรณาการแผนงานและงบประมาณในการแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงของแต่ละพื้นที่ มีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

(7) กฎหมาย มาตรการและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองต้องไม่ขัดแย้งกันและเอื้อต่อการนำไปแก้ไขปัญหา

(8) รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งงบประมาณอย่างเหมาะสมและเพียงพอในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

(1) ควรศึกษาเปรียบเทียบนโยบายรัฐที่ใช้จัดการกับปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือ กับนโยบายรัฐที่ใช้จัดการกับการหลบหนีเข้าเมืองของชาวพม่า ลาว และกัมพูชา

(2) ควรศึกษาความแตกต่างของการหลบหนีเข้าเมืองของชาว พม่า ลาว กัมพูชา กับการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือ

(3) ควรศึกษาความแตกต่างระหว่างมาตรการแก้ไขปัญหาของรัฐกับการหลบหนีเข้าเมืองของชาวเกาหลีเหนือกับมาตรการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายของชาวพม่า ลาว และกัมพูชา

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติชัย พงษ์พานิชย์. (2553). **การเมืองเกาหลีใต้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2550). **ปัญหาการนำนโยบายของผู้หลบหนีเข้าเมืองไปปฏิบัติในจังหวัดระนอง**. รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอต่อสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. (อัสสำเนา).
- ณัฐพล รักษ์ชาติ. (2549). **การนำนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีจังหวัดสมุทรปราการ**. ภาคนิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะพัฒนาการศาสตร์สังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดำรงค์ ฐานดี. (2553). **สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดรัสวัตร เลอวงค์รัตน์. (2549). **การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : ซี แอนด์ เอส พรินติ้ง จำกัด.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2552). **การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎี และมาตรการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991 จำกัด.
- เอิบฮาร่า โทโมฮารุ. (2550). “ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวเกาหลีเหนือหลบหนีเข้าเมือง.” ใน **คณาจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ**. เชียงใหม่ : นพบุรีการพิมพ์.
- Aleksiejuk, Agata, Janusz A. Holyst, Gueorgi Kossinets. (2009). **Self-organized criticality in a model of collective bankbankruptcies**. retrieved 2009, from : <http://ideas.repec.org/p/arx/papers/cond-mat-0111586.html>.
- Bak, Per. (1996). “How Nature Works: The Science of Self-Organised Criticality”. **Journal of Artificial Societies and Social Simulation**. New York: Copernicus Press.
- Chang Seok Heung. (2004). “Oversea Migration of Koreans in the Colonial Period and the Historicity of Repatriation”. **Korea Journal**. 44 (4) : 6.
- Patton, M.Q. (2002). **Qualitative Evaluation and Research Method**. 3 rd ed. Thousand Oaks, CA : Sage.